

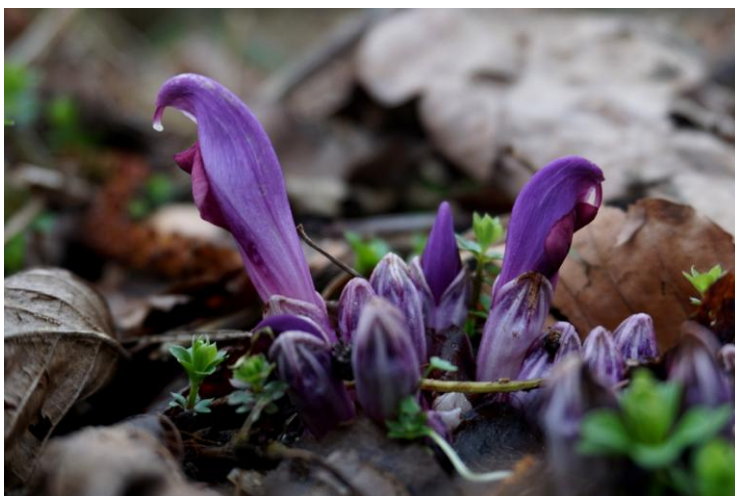
Heimelijk, verborgen...

Misschien heb je ze wel eens gezien, maar de kans is niet heel groot. Ze zijn er maar kort en leiden een geheimzinnig bestaan. Maar als ze er zijn en zich in volle glorie tonen zijn ze spectaculair om te zien. Uit de verte lijken ze op een plukje paarse krokussen, maar als je ze van dichtbij bekijkt zie je dat hun bloem er heel anders uitziet. Eerst verschijnt er een bosje lila vreemd gevormde

knoppen, daar komen witte blaadjes uit en dan ontvouwen zich paarse snavels met een wit puntje aan het eind. Deze planten, want dat zijn het, teren op de energie van de bomen waar ze onder staan. Het zijn parasieten. Omdat ze geen groene blaadjes hebben zijn ze niet in staat om fotosynthese te bedrijven, en daardoor maken ze zelf geen suikers aan om van te leven. Omdat ze toch energie moeten hebben om te groeien pikken ze die uit de wortels van hun gastheer. Dit zijn meestal wilgen, elzen of populieren. Deze bomen ondervinden daar gelukkig weinig hinder van.

Er zijn meer planten die parasiteren op andere organismen. Denk maar aan de maretak of ratelaar. Deze planten hebben zelf wel bladgroen, maar halen toch water en voedingszouten uit andere planten die daar soms wel nadeel van hebben. Ze maken zelf wel suikers aan en zijn dus half parasieten. De ratelaar; een plant met mooie gele bloemen, parasiteert op grassen, en daar wordt door groenbeheer soms dankbaar gebruik van gemaakt. Als er veel ratelaars staan tussen het gras, groeit het gras minder snel, en hoeft er minder vaak gemaaid te worden. Bovendien hebben de hommels er ook wat aan en staat het vrolijk, zo'n gele berm.

Ook in de dierenwereld komt parasitisme voor. Sluipwespen leggen eitjes in de larven van andere insecten en hun nakomelingen eten de larve van binnenuit op. Zo worden ze gebruikt als biologische bestrijding van plaaginsecten zoals bladluizen en rupsen. Als de gastheer daarbij het loodje legt noemen we ze parasitoïden. De koekoek legt zijn ei in het nest van een andere vogelsoort en brengt zijn eigen jong niet groot. Dit noemen we broedparasitisme. Bij parasitisme is de schade aan de gastheer niet zo

groot dat deze aan de relatie ten onder gaat. Sommige parasieten kunnen mensen ziek maken via besmet voedsel, vooral als ze een verminderde weerstand hebben.

Maar nu eerst op zoek naar de paarse prachtschubwortel, want zo heet onze geheimzinnige plant. In deze omgeving komt hij maar zelden voor, maar van maart tot mei kun je naar hem op zoek gaan in de Leiderdorpse Heemtuin. Daar staat hij in het elzenlaantje, half

verscholen tussen dorre bladeren te pronken; de *Lathraea clandestina*, wat betekent heimelijk, verborgen.

Tekst en foto: Ada van der Aar